

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Œcumenica Cathedræ Apostolicæ Avthoritas

Reding, Augustin

[Ort nicht ermittelt], Anno M.DC.LXXXIX.

§. II. Quantum momenti sit in rationibus Bellarmini, inductis ad probandam Pontificiæ potestatis supra Reges præminentiam?

urn:nbn:de:hbz:466:1-38717

lum proprietas, in aperto est, Ioadam Summam Sacerdotem, non ex privata, sed superiore quâpiam, utique non aliâ, quàm eâ, quâ fugebatur, Summi Sacerdotij autoritate processisse adversus Athaliæ tyrannidem, à Regij solij possessione eam deiciendo, legitimamque Regem præficiendo. Quidni enim dicere fas sit, hoc esse factitatum ex autoritate per Deuteronomij legem Sacerdotio impertitâ ad definiendam Iudicij veritatem, utpote quæ autoritas, teste sacrâ Litterâ, se extendebat ad omne negotium, omnemque causam Civilis quoque Itatus propriam, ea etiam cum energiâ, ut iudicis imperio, Sacerdotij sententiæ conformiter, pronunciatum non obediens, iuberetur occidendus? Quando igitur in calu illo Athaliæ, Regnum injustè occupantis, nullus erat constitutus Iudex Laicus, Rege legitimo exturbato, & protunc in Ius suum restituyendo, ipsemet Pontifex proferens veritatem Iudicij, quâ nisi suâ Summi Sacerdotij per Deum constitutâ autoritate progredere- tur ad finem tali negotio imponendum, Deo Deut. 21. v. 5. statuente, ut omne negotium ad verbum Sacerdotum finatur?

12. Ex quo proinde Ioiadæ Summi Sacerdotis exemplo quidni proportionaliter, secundum quod Christi verba Clavium Petro, ejusque successori commissarum spheram circumscripta sonant, argumentari liceat ad parem Summi in Novo Fœdere Pontificatus autoritatem? Prout hæc universa de cripta reperiuntur in præcitato hujus Summary secundo capite per universos ejusdem paragraphos.

13. Ex quibus insuper patet, quàm impertinens sit Elliesij expositio, verborum Christi Domini Clavium Ecclesiasticarum, Oecumenicique pastoralis officij conditionem Matth. 16. & Iohannis 20. explanantis: quò, uti etiam ad loca ibidem allegata, brevitate causa Lectorem remitto, ubi etiam videre licebit, quomodo extraordinarius equidem seu Eliæ, seu Eliæ, seu Samuelis in constituendis, vel deiciendis Regibus, speciali Divino jussui innotens spiritus, locum habere possit in Oecumenico pastoralis officio. Quæ universa cum fusè deducta sint locis præadductis, & ne apex quidem adferatur ab Elliesio ad fundamenta ibi exposita consultantia, ideo non est, cur quidquam eorum hîc reproducam. Quia verò Elliesius circa finem præf. §. 3. ad hoc unice collimat, ut Oecumenicam Ecclesiæ autoritatem intra spiritualitatis limites coarctet, visum est optimum, coronidis loco hic ostendere, hoc minime alienum esse a sententia nostro, si res bene expendatur.

14. Pro secundo igitur lubenter admitto, quòd Bona temporalia ac Regia secularia iura Formaliter ut sic, non subdantur Pontificiæ potestati, sed Materialiter duntaxat, sub altiori scilicet, cui subternuntur, formalitate Moralitatis in Regnum Calorum ordinabilis. Hæc autem Moralitas est quid spirituale, respiciens in proprio suo subjecto salutem æternam, ac respectu Ecclesiæ publicum hujus, atque sanctæ Religionis Bonum, Dei que cultum, quàn non mere Naturali lumini commensuratum sed quâ fidei lumini proportionatum. Quia

igitur denominatio fit à Formali, non à Materiali, an non sicuti absolute dici potest, nullam esse summo Pontifici temporalem, sed spirituales in Reges potestatem, sic pariter negare licebit, Pontificiam autoritatem protendi super Regum bona, quâ secularia?

§. II.

Quantum momenti sit in rationibus Bellarmini, inducitis ad probandam Pontificiæ potestatis supra Reges præminentiam?

15. Elliesius equidem præf. §. 1. inducit Bellarminum asseverantem, quòd in temporali Pontificis autoritate comprobandâ, solis rationibus usus fuerit, eò quòd Scriptoris, Concilij & Patribus jam ulus esset in spirituali Primatu probando. Sed nunquid rationi consona hinc fit exprobratio, ac si indirecta Pontificis potestas temporalis unice inniteretur rationibus & inductionibus minus certis, vel minus evidenter deductis? Ad cujus exprobrationis inanitatem ostendendam, operæpretium est visum, Bellarmini rationes hîc producendas ita reducere ad sacræ Scripturæ principia, ut inde patèri possit singularis eorum vis & energia.

ARGUMENTUM I.

Desumptum ex potestatis politicæ erga Ecclesiam subordinatione.

16. Potestatis Civilis respectu potestatis spiritualis, subordinatio videtur subsistere ex hoc, quòd utraque sit ejusdem Republicæ Christianæ, eâ tamen cum differentiâ, ut Principis spiritualis sit, de temporalibus disponere in ordine ad Bonum spirituale, quippe cum omnis Superior imperare possit inferiori, & hinc finis temporalis potestatis subordinatur Fini spirituali concernenti æternam hominis salutem, quemadmodum autem Fines, sic & facultates inter se subordinari, tradit Aristoteles lib. Eth. cap. 1. Sicuti ergo spiritus & caro coeunt in unum hominem, sic potestas spiritualis & temporalis duæ in unâ Ecclesiâ Republicâ conveniunt in unam; uti Gregorius Nazianzenus ait.

Exceptio Elliesij.

17. Excipit hic Author 1. Potestatem temporalem haudquaquam esse partem Republicæ Christianæ, quatenus Christiana est, sed ex spirituali ac temporali regimine constitui duas Republicas, quarum fines sint diverfi, & nullatenus inter se subordinati ex parte facultatum, sed ex parte operantis duntaxat: ita ut Principis Christiani Finis non equidem sit sola temporalis felicitas, sed æterna sui ac suorum: at tamen facultatis politicæ, quâ politicæ Finis etiam ultimus sit temporalis duntaxat felicitas, nec nisi ex parte operantis, Principis scilicet Christiani, sit obligatio, Politici quoque regiminis actus referre in finem felicitatis æternæ.

A a 2

næ.

næ. Et hinc universi quidem homines Christiani, inter quos Reges quoque, ac Principes temporales numerantur, cum Papâ ac præfatis seu Ministris Ecclesiæ, in unam quidem coeunt Rempubliam Christianam, quoad suas caractere Christianitatis insignitas personas, inter se prorsus disparatas, sed hæc duas distinctas ac separatas Respublicas constituunt.

Refutatio istarum exceptionum.

18. ANtequam ad præsentis difficultatis punctum respondeamus, operæpretium est, indagare radicem, per quam subsistat ratio ejus per Eliesium assertæ obligationis, in vi cujus finis facultatis politicæ, non quidem ex parte sui ac per se, sed ex parte operantis, atque adeo per accidens subordinari debeat Fini Ecclesiasticæ potestatis, nempe salutis æternæ.

19. Equidem pro primo statuamus indubitam cunctorum Moralium in homine circa res spirituales seu temporales actuum subordinationem ad æternæ felicitatis finem supernaturalem; statuamus insuper temporalium universorum, quæ hominis Morali dispositioni subjacentium, ad spiritualia ex insularum virtutum Moralium exigentiâ, homini ad statum supernaturalem elevato, quasi connaturaliter congenitam coordinationem. Statuamus præterea ex vi hujusmodi supernaturalis elevationis cunctos omni tempore homines habuisse obligationem, ex virtute præcipuè Religionis constringentem, ad Dei cultum in fide radicatum, adeoque supernaturalem. Ex hujusmodi etiam obligationis contestandæ ratione, erat in Lege Naturæ institutum sacrificium, & Sacerdotium Abelis, Noëmi, Melchisedechi, Abrahæ, Jobi & aliorum sanctorum virorum. Numquid verò tali Sacerdotio ipsis quoque Regibus quandoque Divinitus collato, annexa erat potestas supra Reges, à viâ salutis æternæ, nedum in suis personis recedentes, sed alios insuper à sancta Divinæ fidei Religione seducentes? In statu legis Mosaicæ altius evehebatur Sacerdotij dignitas, ut haberet potestatem autoritativam, in dubijs interpretandi Divinas leges judiciales, debuitque ipsemet Politicus Judex suum Judicium isti Summi Sacerdotis sententiæ conformare in tantum, ut reus mortis fuerit pronuntiatus, qui Sacerdotis Imperio, & decreto Judicis obedire nolisset. Numquid autem hæc Summi Sacerdotis in Lege Veteri autoritas erat ex temporalium erga spiritualia per *ius naturæ* determinatâ subordinationem, vel potius ex *Divinâ lege positivâ* ejus statûs propriâ? Sic proinde non ex præcepto supernaturalis elevationis statu, temporaliumque ad spiritualia subordinationis jure quasi connaturali, sed ex *jure positivo statûs Evangelici proprio*, definienda est Summi in Novo Fœdere Sacerdotij super Reges, quoad temporalitates Morali supernaturalis Religionis debito vestitas, protensa potestas. Quod adeo positivum ex Christi mandato in Petri successore subsistens jus, multis jam expositum fuit, aliquantulum adhuc exponendum sequenti discursu.

Quibus ita constitutis, pro secundo quis Catholicorum inficiari audeat, Regis Christiani jura etiam Politica seu sæcularia, unâ cum ipsius personâ esse capacia supernaturalis Moralitatis in Regnum Cælorum ordinabilis? Hoc negare, foret profecto indignissimum Rege Christianissimo. Numquid verò Jura Regia, quantumvis sæcularia, quatenus Moralitate in Regnum Cælorum ordinabili vestita, superinduant formalitatem, sub quâ Regni Cælorum Clavibus Summo Pontifici conceditis subjaceant? Hoc negare, foret perinde, ac negare, ijs Clavibus subesse *Quodcumque* hominis Christiani, seu ovis Christi Morale in Regnum Cælorum ordinabile. Numquid autem illud pugnet cum apertis Christi verbis *Matth. 16.* Claves Regni Cælorum eatenus definitis, ut *Quodcumque* in vi istarum Clavium à Petro, ejusque successore in terris esset solvendum, pro soluto habendum foret etiam in cælo? Numquid verò istud *Tò Quodcumque* in terris per Ecclesiæ Claves solubile complectitur temporalia, ac Regia seu politica, quæ sæcularia Jura? Neutiquam. An igitur istud *Quodcumque* in terris per Summi Pontificis potestatem solubile admittit aliquam exceptionem? At hoc dicere, foret, universalitatem illius *Tò quodcumque* contra disertum Christi verbum coarctare. Illius igitur vocis *Tò quodcumque* universalitas nullam quidem admittit exceptionem, sed explicationem Christi verbo consentaneam. Numquid enim istud *Quodcumque* in terris per Christi vicariam potestatem solubile, ex ejusdem Domini nostri institutione, habet ut sic relationem ad Cælorum Regnum seu Militans, seu Triumphans? Nónne verò ista relatio importat *Moralitatem statûs supernaturalis commensurabilem*, de cujus naturâ est, ordinabilem esse in Regnum Cælorum tum Triumphans, tum Militans? Numquid autem istius in Regnum Cælorum ordinabilitatis *Moralitas* radicatur tum in Fide, per quam sumus membra S. Ecclesiæ, seu unius Mystici Corporis, tum in Christianitatis per Baptismum impresso caractere, per quem subijcitur sanctæ Ecclesiæ Clavibus? Numquid autem membri ad corpus suum seu Politicum, seu Mysticum coordinatio, uti etiam erga sanctam Ecclesiam subiectio, importat obligationem, ad curandum illius Corporis Mystici, sanctæque Ecclesiæ Bonum publicum? An non igitur in vi hujus erga Ecclesiam, seu Corpus Christi Mysticum coordinationis, seu subjectionis in Rege Christiano, secundum *Quodcumque* in terris Morale, *suum spectato*, est debitum ordinabilitatis ad Bonum publicum Ecclesiæ? Quia igitur *Quodcumque* in terrâ Regibus Christianis inextensibile Morale, complectitur ipsorum Regia quoque Jura sæcularia, sed *Materialiter* duntaxat, ac *Indirectè*, & *per accidens*, nec aliter, nisi quâ supervestita *Moralitatis in Regnum Cælorum ordinabilis* formalitate, sub quâ denominantur esse spiritualia, numquid nefas esset, negare, esse ut sic contenta sub illius Christi vocis *Tò Quodcumque* universalitate, omne in terris Morale in Regnum Cælorum ordinabile complectentis? Quis verò ad istam

ex pag.
124. n.
28.

ex pag.
131. n.
24.

ex pag.
132.

istam *Materialitatis* in Regnum Caelorum ordinabilis denominationem, jura Regia, utpote secularia, se habent solum *Materialiter* ac per accidens, nec adeo dici possunt subiacere *Divinae* Clavium Ecclesie auctoritati, neque verò denominatione sit ex illo, quod solum *Inherenti*, precipue *Materialiter* duntaxat, vel etiam per accidens convenit, nanquid secundum prædicta principia rectè dicitur, Ecclesie potestas esse *spiritualium* duntaxat, non verè *Temporalium*?

21. Secundum hæc igitur Principia, Regem Christianissimum pronunciare exemptum ab illi Regiorum Jurium *Materialitate*, Ecclesie Clavibus *indefinitè*, ac *universaliter* subiecti, perinde foret, ac ipsam alienam facere a Christiano charactere. Quod si ergo jura Regia, licet secularia, statuantur esse capacia *Materialitatis* in Regnum Caelorum ordinabilis, oportebit fieri, ea *Materialiter*, *Inherenti* ac per accidens bobijci sancte Ecclesie Clavibus, non quidem sub ratione *lax temporalitatis*, sed sub formalitate *spiritualitatis* in se derivabilis, sive *Materialitatis* in Regnum Caelorum ordinabilis. Secundum quam proinde distinctionem, si Clero Galicano placuerit *prout* lax hæc tenens difficulte propositionis intelligentiam moderari, poterit forte sustineri secundum expositionem reflexionis in *hujus Summarij* notis expolite: Sin minus, ipsimet sint ejus sententia censorum, quomodo coherere valeat cum *indefinitè* superi: *Quidem*, in *terris* *materiali*, quæ *subiact* in *Regnum Caelorum ordinabile* potestas Ecclesie sancte Clavium, Summiq; Pontificis Occumenicæ solvendi ac ligandi potestate,

ARGUMENTUM II.

Desumptum ex necessitate potestatis Ecclesiasticæ ad sui ipsius defensionem, suiq; finis à potestate seculari præpositi quandoque soliti consecrationem.

22. Tenim oportet, Rempublicam Ecclesiasticam in eo esse sitam, in quo sibi sufficiens sit in ordine ad finem suam consequendum. Atqui ad finem spirituales potestatis Ecclesie proprium necessaria est potestas utendi ac disponendi de rebus quoque temporalibus, cum ceteroqui malis Principibus esset integrum, fovere hæreticos, ac evertere Religionem. Inò ut Rempublica quæpiam sibi met sufficiens sit, quando non potest aliter se defendere, debet posse agere adversus alteram sibi infestam Rempublicam, ejusq; Principem hostilitatis contra illam exercitæ auctorem, armis suis devictum in ordinem redigere ac deponere. Quæ de causâ sub illis ad Petrum *Mat. 21.* prolatis Christi verbis: *Pascite oves meas*; subintelligitur Summo Pontifici concessa potestas, ad gregem suum ita tuendum adversus lupos, ut hos omni ratione, qua poterit, arcere queat.

Exceptio Ellicij.

23. Excipi potest ex hujus authoris mente, si reciproca Rempublicarum ad sui defen-

sionem & conservationem necessitas exigat; ut Rempublica Ecclesiastica possit agere adversus Principes seculares, ne hæreticos foverent, religionemq; evertere im;one præsumant, proptereaq; ipsos etiam armis compescere, vel deponere, pari ratione Regi fore potestatem, armis etiam agendi adversus Summum Pontificem, Regiorum suorum Jurium injustum aggressorem. Verum, quod Pontificie supremæ potestati ad se ipsam defendendam jus competit, non esse ejus conditionis, ut per arma temporalia, sed spiritualia duntaxat peragi valeat, sicq; adeo pascendi potestatem; Petro commissam, rectissime equidem extendi etiam erga lupos, hæreticos scilicet arcendos, sed spiritualibus duntaxat armis, absque ulli auctoritate in temporalia ipsorum Juria, ac bona. Sanctum equidem Bernardum *lib. 4. de consolat. cap. 3.* ex eo loco Evangelij: *Ecce dno gladij huius*, & ex illo, *Converte gladium tuum in vaginam, ut ferre, quod gladius iste sit Pontificis, licet non ejus manu evaginandus sit*: quod quæ adeo *interque gladiis, Materialis scilicet & Spiritualis, sit Ecclesia*, eâ tamen sub differentia, ut *hic Sacerdotis, ille militis, sed ad Sacerdotis naturam, exercendus sit.* Attamen prædictum Evangelij locum à Bernardo detorqueti in sensum alienum, nisi hic dicatur esse duntaxat *Mythicus* & allegoricus. Inò natum illum apud S. Bernardum non significare potestatem *Constitutam*, sed *Directivam*, veluti exponunt Ioannes de Parisijs, Antonius de Rosellis, & alij. Nec denique talem notum; aut potestatem gladij, in Pontifice spectare Regum depositionem.

Refutatio istarum exceptionum.

24. Exordiendo in primis ab illâ S. Bernardi expositione, clarum est ex ipso met sacro textu, quod gladius iste fuerit Petri, Christo *Matth. 26. v. 12.* dicente: *Converte gladium tuum in lucam suam.* At eo ipso, quod gladius hic esset de iure Petri, ita ut suus propterea diceretur, oportet, ut non quidem ipsemet contra Christi iustam posset eum evaginare, eo ipso tamen, quod esset in iure ipsius, consequens est, agnoscendam esse in eo *muralem* potestatem, mediante scilicet imperio suo ad ejusdem evaginationem, & usum exercendum ab ijs, qui subduntur ipsius Occumenicæ auctoritati; unde manifestum redditur, sancti Bernardi expositionem ab alijs, uti *superius* ostendebatur, Ecclesie sancte Doctoribus, seu Theologis comprobata, haud detortam esse ad alienum sensum: an verò gladius ejusmodi adversus Reges ad eorum ulque depositionem Pontificis natu & imperio stringi possit, elucidabitur ex proximè sequenti, alibi licet jam producto, hic autem sub aliâ formâ reproducendo fundamentum.

25. Pro secundo igitur sciscitari lobeat ex Ellicio, an non iure naturæ certissimum sit hoc principium *murale*, quod nempe supremâ Regia potestas non tantum in *via defensionis* possit Coronæ lax, seu Majestatisurum in *viam*, vi etiam armatâ repellere: sed quod supremæ potestatis auctoritate possit etiam *substantialiter*

decernere de injurijs sibi quoad Majestatis suæ Iura illatis, sicque bellum iustum *offensivè* suscipiendum sancire, indeque militari exercitu progredi, ad alterum, quantumvis supremum Regem, sibi non aliter subiectum, quam ex titulo delicti, adversus Iura sua Regia hostilibus quoque armis perpetrati, è Regno suo deiciendum, cum *reali* simul & *authoritativè* ulris Regij eidem prius competentis privatione, atque abdicatione? Hoc equidem duplicatum *Morale* principium vix audebit Eliehus negare, Iure naturali esse certissimum, cum ceteroqui Christianissimi Regis sui arma conijceret in discrimen alicujus minus æque usurpationis. Quo adeò Principio *Morali* jam præsupposito, ita licet progredi rursus disquirendo: an non sit de fide quoque certissimum, quòd Oecumenica Summi Pontificis, una & Concilij vicarià Christi autoritate muniti potestas sit *suprema*? De cujusmodi adeò autoritate, supremæ potestatis veram & perfectam obtinente rationem, disquiri denuò potest: *An non pari proportionaliter modo per arma sibi proportionata, possit adversus Regem, Iurium Divine Religionis sibi per Christum appropriatorum aggressorem incorrigibilem, & contumacem, procedere ad privationem usque Regni, Iurisque Regij aliàs et competentis abdicationem, Iudicialiter decernendam, & ubi decreta est, Authoritativè demandandam executionem?*

26. Cujus proinde quaesiti sequentem pro *tertio* accipe resolutionem. In *suprema* nempe politica, & *supremà* Ecclesiasticà potestate (sub ejusmodi *supremæ* in terris autoritatis ratione) est univoca convenientia: sicque adeò jus illud, quod potestati Regiæ adversus alterum Regem Majestatis suæ Iurium aggressorem diximus convenire, non subsistit ex differentia *specificà* *supremæ* politicae autoritatis, quæ lumini duntaxat naturali commensurata, sed quemadmodum ratio virtutis est *generica* & *univoca* respectu virtutum naturalium & supernaturalium, sic illud *supremæ* in terris autoritatis, quæ *supremæ* jus, de se ipso adversus alterum, æque licet *supremum* Regem, *Judicialiter*, & *Militariter* (per arma cuique proportionata) vindicando, est *genericum* & *univocum* respectu cujuscumque, sive naturalis & politicae, sive supernaturalis Divino fidei lumini proportionatæ autoritatis, quatenus *suprema* est.

27. Ex quo adeò principio ab Ecclesiasticæ & politicae *supremarum* potestatum *specificis* differentijs abstractivo, ubi per fidei lumen sublimere licet, Oecumenicam Ecclesiæ autoritatem verè *supremam* esse, per consequentiam *Theologicè demonstrativam* inferitur prius certum, ac indubitatum principium, quòd hæc Ecclesiæ Oecumenicæ autoritas *suprema* habeat sibi *intrinsicum* jus, armis sibi proportionatis vindicandi Iurium suorum, Majestatisque suæ, Christi Vicariæ, ac Ecclesiæ sanctæ violationes injuriosas, & sacrilegas, dum contumacia saltem & contemptus accesserit. Atqui arma Ecclesiasticæ *supremæ* potestati proportionata sunt tum vis coercitiva *Matthæi 18. de* scripta, à correctione fraternâ procedens ad

cenfuram illam, per quam Ecclesiâ non audiens, instar Ethnici & publicani sit habendus: tum potestas solvendi *Quocumque* in terris sub *Moralitatis Christiano condigne* formalitate obtinens vel respectum ad Regnum Cælorum, vel *Moralem* ab hoc deordinationem. In hoc autem ordine *Moralitatis* ad Regnum Cælorum *ordinabilis*, quis negare ausit, cunctos Reges Christianos esse censendos, unâ cum suis publici etiam regiminis actibus *Moralibus*, Regiæque potestatis ad suam personam *subjectivâ* applicabilitate, quæ iustitiæ & naturali, & supernaturali, Religionique adeò consentaneâ? Quòd si ergo sub hæc *Moralitatis* ad supernaturalem statum Divinitus elevatæ mensurâ, per autoritatem Ecclesiæ Oecumenicam proferratur iudicium ex *indefinitâ* super *Quocumque* ad Regnum Cælorum *ordinabilis*, Regio etiam, quæ *Moralitatem* ejusmodi superinducente jure solvendo protensa potestate, quid stante hujusmodi per Christum sanctitâ, & in cælis ratâ solutione, poterit in Rege Christiano talis censuræ condemnato, superesse de Regiæ potestatis, non secundum se *formaliter* spectatâ *supremam* potentiam, sed quæ inexistebat huic supposito, Oecumenicæ Ecclesiæ autoritati subiecto, ac per sententiam legitime exauthorato?

Hinc pro quarto facile est judicare, de illo Regis terreni erga jura sua Regia adversus Summum Pontificem, eorundem injustum usurpatorem, seu aggressorem defensionis, seu vindicationis Iure reciproco. In hoc equidem utrinque paritas est, quòd non nisi sub legitimâ quoad substantialem solemnitatem perfectè Iudiciariâ *supremæ* autoritatis sententiâ præviâ locus esse possit illius defensionis ac vindicationis autoritativæ Iuri.

Verùm ex hoc ipsissimo principio, quòd Oecumenicæ Vicariæ in Romano Pontifice *supremæ* potestatis sphaera, sit circumscripta limitibus *Moralitatis* in regnum Cælorum *ordinabilis*: ad hosce autem limites, Naturalis luminis sphaeram transcendentem, nequeat se extendere potestas Politica ac Regia, utpote, cujus mensura intrâ naturæ lumen coarctata dignoscitur. Itcirco nihil occurrere unquam potest ex *supremæ* Oecumenicæ Christi Vicariæ, Romano Pontifici inexistens potestatis decretis, seu sanctionibus, seu sententijs quibuscumque, supra quod Politica Regia potestas suam valeat prætereire vel Judiciariæ autoritatis, vel armorum Militarium potentiam.

Quare inter illas duas Politicam & Ecclesiasticam potestates hoc versatur discrimen, quòd Regiæ potestatis actus etiam publici superinduuntur *Moralitate* in regnum Cælorum vel *ordinabilis*, vel *deordinabilis*, ad Ecclesiasticam autoritatem spectante: at inverlus esset ordo, si prætenderetur, actus ab Ecclesiasticâ Christi Vicariâ potestate promanantes, ut sic ad supernaturalem *Moralitatis* lineam traductos, ad inferiorem retrahi posse ordinem, Politicæ seu Regiæ autoritati commensurabilem.

ARGUMENTVM III.

Petium ex pacto seu Juramento Regum Christianorum de fide Christi defendenda.

31. Quando enim Reges & Principes ad Ecclesiam veniunt, ut Christiani fiant, recipiuntur cum pacto *expresso*, vel *tacito*, ut Regna sua Christo subiciant, & polliceantur, se Christi fidem servaturos & defensuros, etiam sub poena regni perdendi. Quando igitur haeretici fiunt, aut Religioni obsunt, possunt ab Ecclesia judicari, atque etiam deponi à Principatu. Quod argumentum gravius urget in ijs praesertim Regibus, qui Imperatores saltem, sub sui elevatione & coronatione facere constringuntur, solenne Iusjurandum pro Ecclesiae sanctae Iuribus tuendis: qualis potest obligatio illis vel maxime incumbit etiam ex munere Advocati & Defensoris Ecclesiae eidem competente, juxta *Cap. Venerabilem. De Elect. & Clementinam Romani. De Iurjurando*, nec non *Cap. 2. in 6. De supplicanda negligentia Praelatorum*.

Exceptio Elliesij.

32. Excipit hic Author *propè finem cit. 2. §. patet* praeinsinuatū neque in Baptismo, aut auguratione ejusquam Regis factum, haberi posse, nisi quod Reges ad Baptismum accedentes, solenni Sacramento, sicut & ceteri homines, se obstringunt ad fidem Christi servandam, sed sub poenis tantum spiritualibus, si ab ea defecerint, nullo autem pacto sub poena depositionis, nullationis bonorum, aut alia hujusmodi.

Refutatio istius Exceptionis.

33. Priusquam proximè positam Elliesij exceptionem elidamus, argumentumque prius factum obfirmemus, placuit *primo loco* indagare vim, & momentum posterioris, ex munere Advocati, seu Defensoris Ecclesiae, Regibus, seu Imperatoribus Christianis incumbente, per nos efformati argumenti. Sub cujus discussionis exordio statim occurrit dubium: *Vtrum Advocati erga Ecclesiam munus seu Regi, seu Imperatori incumbat ex specifico Iure alicujus quasi contractus, seu passionis saltem implicitae?* In Occidentis equidem Imperatore videtur talis quasi contractus subsistere, dum Romanus Pontifex Imperium Graecis ademptum, transtulit in Francos & Germanos, sub *tacita* quasi conditione talis oneris. Attamen haec ratio locum non habebat olim vel in Orientis Imperatore, vel in Regibus, in quibus alia via, ac independenter à Romanis Pontificibus prorogatur successio Regiae potestatis.

34. De his igitur rursus movetur quaestio; *An ex aliquo Iure specifico, Romani Pontificatus proprio, obstringantur ad ejusmodi Advocati, seu Defensoris Ecclesiae munus, vel potius ex obligatione quasi transcendentali, characterem Christianitatis consequente, in vi cujus scilicet quilibet Christianus non privatus duntaxat, seu personales, seu reales, sed etiam publicos ac Regios, cum Christi characterem in eo subiecto conjunctos, atque tenetur saltem non usurpare in perniciem Ecclesiae.*

35. Verum ex quo fundamento ostenditur ista Regis Christiani obligatio *positiva*, ad se cum universis suis potentibus, & Iuribus pro Ecclesia impendendum, in casu saltem necessitatis? An isthaec fortassis obligatio, uti in omnibus Christianis, sic praecipue in Regibus Baptismali characterem insignitis, fundatur in hoc, quod per istum Christi characterem sint subditi, per fidem verò membra Ecclesiae, sit autem Iuris *quasi naturalis*, ut subditus pro suo Superiore, ac membrum pro sui Corporis seu *Moralis*, seu *Politici* conservatione, omni virtute ac potentia sua impendat se in casu, nedum *extrema*, sed etiam *gravis* necessitatis? Hoc autem supposito, ex ipsius etiam naturae lumine perspicuum est, *adversus illum, in quo est talis obligatio, posse, dum eam non praestat, institui seu querelam, seu processum publicum*. Unde rectè inferitur, Ecclesiae potestatem esse, conveniendi Reges Christianos, atque durius contra ipsos agendi, si deficiant in illa sua obligatione, quamvis ex illo praecise argumento necdum eluceat, quanta sit Ecclesiae, ac *specificè* Summi Pontificis autoritas, in tali defectu procedendi adversus Reges Christianos. Hujus proinde erga Reges Christianos potestatis Pontificiae mensura alia non est, nisi ex verbis Christi, *Quodcumque in terris morale* Oecumenico sanctae Ecclesiae Pastori *ad solvendum vel ligandum* procausarum merito committentis. Hinc enim fit consequens, quod Regia potestas tum quoad *morale* sui substratum, tum quoad suos effectus *Morales*, ex *intrinseco* characteris Christiani debito, in Regnum Caelorum ordinabiles, *subjectivè* adeo ac *Materialiter* spectatae sublie praeterea solvendi potestati, Pastoralis Petri successoris muneri, per Christi constitutionem annexo.

36. Quam ob causam pro *secundo*, insistendo unice illi, quam Christus seu Ecclesiae sanctae, Clavibus, seu Oecumenicae Pontificiae potestati posuit mensuram, sequens adhuc panditur via ad indagandum; *Quomodo Papa vel ex sacrosancto intrà Sacramenti Baptismatis susceptionem* implicite saltem firmato pacto, vel ex *vi Iurjurandi* sub ipsorum coronatione praestiti, habeat sibi subiectos Reges, & in quantum contra ipsos, *Pacti, seu Iurjurandi* hujusmodi temeratores valeat procedere? Nempe in dubium vocare haudquaquam licet, quod pacti illius Baptismalis temeratio, seu Iurjurandi cujuscumque, illius praesertim, quo Ecclesiae defendendae pollicitatio firmatur, violatio, perjurique adeo reatus, subsit coercitivae *Matth. 18.* Ecclesiae per Christum concessae virgae, ad excommunicationis usque censuram procedere potenti. Quod autem ista Ecclesiae coercitiva virga ad Regum usque exaurationem ac depositionem extendi valeat, manifestius evincitur ex saepe praerogatis *Joan. 20. & 21. item Matth. 16.* claris textibus Evangelicis. Duplex namque in Ecclesia existit Tribunal à Christo Domino institutum. Unum fori interni poenitentialis, cui subiciuntur quorumlibet Christianorum cuncta etiam secretissima cordis peccata. Cui hoc? Nisi quia Christus *Joan. 20.* Apostolis *indefinitè* dixerat, *Quorum remiseritis peccata, remittentur*.

CAPUT VI.

Quantum momenti sit in argumentis, ad Pontificiam supra Reges potestatem probandam desumptis ad exemplis, seu factis Summorum Pontificum, seu Occidentiorum Conciliorum?

§. I.

In quo expenduntur argumenta, petita ex Theodosij Imperatoris excommunicatione, Gregorij Magni uno, alterove privilegio inferius referendo; nec non Gregorij II. excommunicatione adversus Leonem Isaurum, ac depositione Childerici Galliarum Regis.

ARGUMENTUM I.

Ex Theodosij & Leonis Isaurici excommunicationibus, ac praesinuato Gregorij Magni privilegio.

In primis notum est, referente etiam Theodorico lib. 5. hist. cap. 13. Theodosium Imperatorem propter eadem Thessalonica factam, a sancto Ambrosio Mediolanensi Episcopo prohibitum fuisse ingresso Ecclesiae, ac ea postmodum conditione restitutum, ut legem ferret, ne deinceps sententiae de eade, aut Bonorum proscriptio ante triginta dierum spatium executioni mandarentur. Unde Belarminus probare nititur, posse Principes Ecclesiasticos non solum in foro interno conscientiae, sed etiam in foro externo Ecclesiastico disponere de temporalibus, in ordine ad spiritualia: quemadmodum fecisse nescit Ambrosius, tum eadem ab Imperatore facta causam, tanquam ad suum tribunal pertinentem judicando, tum Imperatori mandando, ut legem de Civilibus ferret.

Deinde in privilegijs Abbati Monasterij Semmerdardensis a S. Gregorio Magno impertitis, subiunguntur haec verba, Pontificia erga Reges potestatis manifestum argumentum praeserentia: Si quis Regum, Antistitem, Iudicum, & quoruncunque secularium personarum, huius Apostolicae auctoritatis, & nostrae praeserentiae decreta violaverit, cuiuscunque dignitatis sit, honore suo privetur. Similis forma habetur in privilegio Xenodochij Augustodunensis.

Inducitur porro ad intentum nostrum Gregorij II. exemplum, qui Leoni Isauri a se excommunicato prohibuit vestigalia solvi abtalis, & proinde ea parte Imperij multavit, imò, & si nonnullis credere velimus, universum ipsum Imperio deiecit.

Exceptio Elliesij.

Excipit hic Author r. Ubi temporalis res cum manifesto peccato est conjuncta, tunc istam ratione peccati esse notionis Ecclesiasticae, non ut absolute de ea disponat Ecclesia, sed ut moneat, hanc, vel illam actionem Dei lege non licere. De temporalibus igitur agi posse in foro Ecclesiae, sed spiritualiter, & in ordine ad spiritualia, quatenus adjunctam habent bonitatem, vel malitiam morale. Ex hoc praeterea (si tamen Theodoritus in ea relatione non sit deceptus) quod S. Ambrosius

nān.

mittuntur eis &c. In quo autem consistit peccati ratio, nisi in Moralitate deficiente a Regni Caëlorum, seu finis supernaturalis ordine? At Christus non minus indefinitè dixit: Si peccaverit in te frater tuus (non proficiente fratre, na correctione) denunciatus eum Ecclesiae, quam si non audierit, sit tibi sicut Ethnicus & publicanus. Qui per Christum constitutus procedendi modus respicit alterum a Christo institutum Ecclesiae tribunal, pertinens ad Forum externum, cui proinde subest omne fratris Christiani peccatum, sitamen respectu ejus fori valeat probari. In hoc igitur Foro Ecclesiae externo, quis in terris supremam habet auctoritatem, nisi Petri successor, cui omnes Christi oves sunt concredita, una cum Clavibus Regni caëlorum & Triumphantis & Militantis? Quamnam verò est materia hujus Fori, nisi quam Christus definit hisce verbis ad Petrum prolatis: Quodcumque solveris, aut ligaveris super terram, erit solutum, seu ligatum in caelis? Hoc verò Quodcumque, utpote universalitatis vocabulum, num arctius exponi debet, quam illa indefinita voces: Quorum remisistis peccata, & si peccaverit in te frater tuus? Si ergo ex vi harum indefinitè positarum vocum, Foro Ecclesiae tum secreto pœnitentia, tum publico judiciario subitominis Moralitas a Regni caëlorum ordine, seu Fine supernaturali devians, quid ni sub isto universalitatis vocabulo Quodcumque, solvens, dicendum sit, denotari omne Morale, qua habens ordinem ad Regnum Caëlorum seu Militans, seu Triumphans? Quod si ergo illa Petro, eiqueque successori concessa Fori Externi potestas extendi debeat super Quocumque, atque adeo super Regiminis quoque, politici exercitio, & applicatione subjectiva, qua Moralitatis in Regnum Caëlorum ordinabilis formalitatem superinducente, quomodo fas est, dicere, talem in Regibus Moralitatem pro Foro Conscientiae, non verò in ordine ad Externum judicium Ecclesiae Forum, esse subjectam Apostolicæ auctoritati, protentia super Quocumque, universalitatem delignantem, cum tamen respectu Fori interni subjectio peccatorum, non nisi sub vocula indefinitè designetur? Quia proinde sub illo Quocumque, super omnem Christi ovem, & omnimodam in Externo Foro probabilem, Moralitatis in Regnum Caëlorum ordinabilis formalitatem protentio, continetur & Rex Christianus, & cuncta ejusdem quoad Regiæ potestatis exercitium, & applicabilitatem subjectivam Moralitas, quomodo hæc non universaliter dicenda est, subest Summi Pontificis auctoritati, seu potestati solvendi? Ubi verò Regiæ potestatis Ius, qua huic personæ sub Morali ad Regnum Caëlorum ordinanda applicabilitate inexistentem, contingeret, per illam Apostolicam auctoritatem ex caulis Moralibus Regnum Caëlorum tam Militans, quam Triumphans respicientibus, Regisque depositionem efflagitantibus solvi quomodo intelligi potest, non esse tunc facta effectiva Regis exauctoratio? In aperto igitur est, ex præadductis fidei principijs demonstrari Summi Pontificis potestatem erga Reges Christianos, a Regni Caëlorum, & Militantis & Triumphantis ordine perversè ac pertinaciter, cum publica etiam Ecclesiae pernicie, deficientes exauctorandos.

exp. pag. 229. n. 41. n. 42.